

**BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Panská 41,
Bratislava**

KRAJINOHRA

december 2003 – apríl 2004

Krajina je fascinujúci fenomén v dejinách umenia...

*/Interaktívna prechádzka sprostredkujúca nevšedné zážitky
z objavných hier s reprodukciami známych krajinomalieb./*

AUTORI VÝSTAVY:

Scenár: Saša Petrovická, Saša Fischerová

Dramaturgia: Katarína Kosánová

Výtvarno-priestorové riešenie: Soňa Sadilková

Odborná spolupráca: Ľuba Pavlovičová

Realizácia: DESTIN a.s.

Možno neuveríte, ale každá krajina v nás zanecháva svoje stopy. Samozrejme, že najviac tá, v ktorej zažijeme nejaký krásny zážitok.

Niektor z nás si zapamätá zelenú trávu, niektor rozkvitnuté stromy, iný si pripomína jej zvuky alebo vôňu, ďalší miluje „uháňajúce“ oblaky alebo jednoducho slnko.

Namal'ovat' takúto svoju krajinu by mohol skúsiť každý. Tak, ako to v minulosti robili, a aj teraz, robia umelci. Skúste aj vy porozmýšľať, čo máte z krajiny najradšej a objavujte to, čo ste v nej doteraz ešte nezbadali.

A pokúste sa aj krajinu zmeniť a vytvoriť si ju podľa vlastnej fantázie.

Určite vám pomôžu aj obrázky slávnych maliarov, ktoré uvidíte na našej výstave:

Krajina hra

Hľadať **malú krajinu vo veľkej** nie je celkom jednoduché, ale určite zábavné. Krajina s červenými škvrnami od Vasilija Kandinského ponúka veľa možností.

Pomocou rámika-hľadáčika určite dokážete nájsť niečo prekvapujúce.

- Napríklad kopčeky, polia, lúky... Je to na Vás!

Niektorý obraz skrýva toľko drobností, že až po chvíli si všimneme, čo všetko maliar namaľoval. Aj na prvý **pohľad** jednoduchá krajina od českého maliara - so zvláštnym menom Chitussi - v sebe ukrýva množstvo drobností.

Trvá dlhší čas, kým objavíme aspoň časť tajomstiev, ktoré naše oko dokáže v nej objaviť.

- Pomôcť môže aj ďalekohľad...

Takmer pred 300 rokmi žil jeden anglický maliar, ktorý miloval prírodu.

Vytrvalo sa vracal na jedno miesto a vždy tam našiel niečo, čím bola táto krajina pre neho zvláštna.

Krajinu totiž nevnímame iba očami. Pri tomto obraze si môžeme predstaviť, že sa niektorých vecí z namaľovanej krajiny môžeme **dotknúť**.

- Cítite, čo sa ukrýva za obrázkom?

Viete, že krajinu môžeme aj **počuť**? Najprv zavrite oči a skúste sa zamyslieť, či si niektoré zvuky z krajiny pamätáte. Napríklad krajinkou, akú namaľoval český maliar asi pred 100 rokmi, tečie potok.

Tento maliar počas maľovania počul jeho hudbu.

Alebo slávny slovenský maliar Martin Benka miloval slovenské vrchy so všetkou živou i neživou prírodou.

- Dokážete aj vy počúvať zvuky krajiny a namaľovať ich?

Určite niektorí z vás boli vo Francúzsku. Je to miesto, kde asi každý kus krajiny ktosi kedysi namaľoval. Aj jeden z najslávnejších moderných maliarov Cézanne nedokázal bez tejto krajiny existovať.

Akú mal asi **náladu** keď maľoval toto more?

Prečo ho namaľoval práve takéto?

Prečo by nemohlo mať more, obloha a všetko okolo iné farby?

- Dajte moru svoju náladu!

Ktorú **vôňu** máte najradšej? Kvety, drevo, hříbiky, hlinu, listy...?

Aj vôňa sa dá namaľovať!

Určite uhádnete, ktorá vôňa ku ktorému obrazu patrí!

Dobre si všimnite, že vôňu na obrazoch vedeli maliari vykúzliť už dávno a vedia to aj dnes!

- Akú vôňu by ste si vy najradšej odložili na pamiatku?

Zažili ste, ako krásne sa odrážajú stromy, ľudia a všetky veci vo vode? Hovoríme tomu **zrkadlenie**, lebo všetky veci majú vo vode odraz ako v zrkadle. Alebo nie? Veci vo vode sa predsa hýbu - raz sú celé, raz sú rozkúskované, chvíľu ich vidíme, niekedy nám zmiznú.

Asi za to môže vietor, voda, slnko.

Slávny francúzsky majster Monet o tom vedel.

Čo myslíte, je **odraz-obraz** na zemi rovnaký?

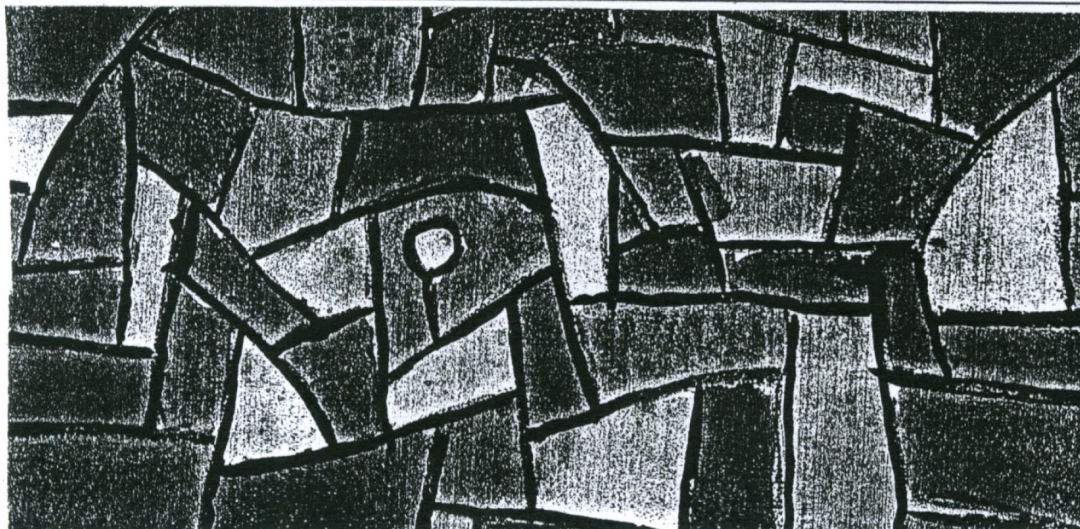
Dada je zvláštne slovo. My si ho budeme pamätať podľa toho, že podľa dada sa všetko dá. Napríklad aj z troch úplne rozdielnych obrazov urobiť nový. Dada nám dovolí spojiť rôzne namaľované stromy, domy, levov, trávu, ľudí a urobiť si svoju vlastnú krajinu.

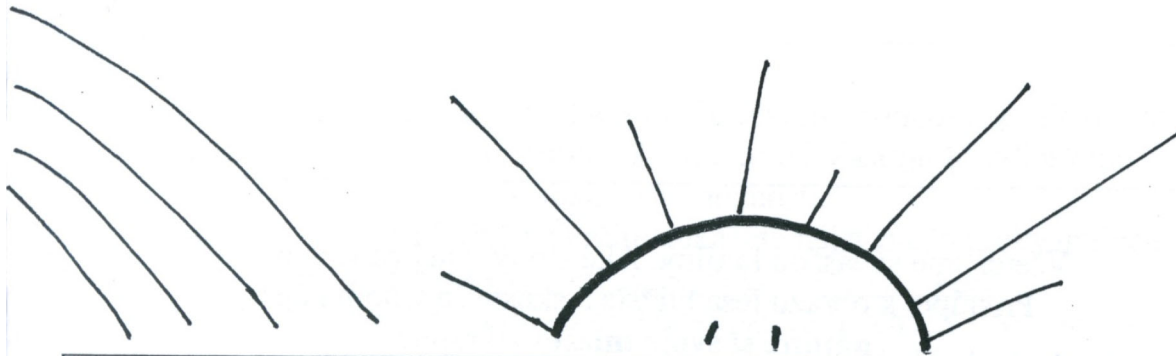
Dobre sa pozrite, či sa vám podarila lepšie ako trom slávnym maliarom!

Už ste zažili **let nad krajinou**? Z veľkej výšky vidíme len akési farebné pásiky a môžeme iba hádať, čo sa dole črtá.

Najprv porozmýšľajte, čo pán Klee asi videl pod každou farbou a potom otvorte dvierka.

Našli ste to, čo ste si predstavili, alebo vás tajomstvo prekvapilo?

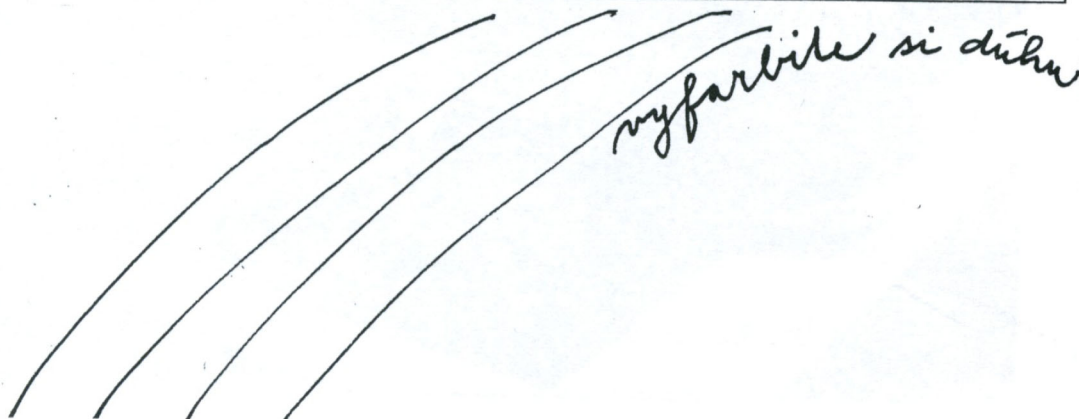
Prečo býva tma? Lebo nesvieti **slnko**! Keď však vyjde, niekedy je žlté, inokedy červené, sivé, ba i tmavé... Koľko podôb môže asi mať? Môžeme ho vidieť ako jednoduchú guľu, môžeme iba cítiť jeho lúče, niekedy páli, inokedy iba jemne zohrieva. Býva veselé ale aj tajomné. *Tak ho videlo aj veľa maliarov a aj my ho každú chvíľu vidíme úplne inak...*

Čo asi znamená, keď o niekom povieme, že má náladu ako počasie? Jeho správanie sa ustavične mení! Také je počasie skutočne dokáže z krásnej krajiny urobiť neprívetivé miesto.

Aj my sme už zažili deň, keď sa okolo nás objavila hustá **hmla** tak, ako na obrázku okolo osamoteného pána na pobreží.
Cítite tú vlhkosť?

A počujete ten silný **vietor** v snežnej búrke, ktorý si pohadzuje parníkom ako len chce? Slávny anglický maliar Turner určite dlhé hodiny premýšľal, ako zachytiť túto atmosféru.

Neskôr, keď utíchne vietor a ustúpi hmla, vychádza slnko a s ním sa objaví aj prekrásna **dúha**. Obdivujeme ju hlavne preto, že každú krajinu dokáže zázračne premeniť...

Všetci sme súčasťou krajiny. Aké stopy v nej zanechávame?
Pristúpte k obrazu lesa bližšie a skúste sa v ňom nájsť –
nájdite si svoje miesto v krajine.
Viete svoju krajinu aj zmeniť?

Dobre si pozrite obrázky a rozmýšľajte! Ľudská ruka dokáže urobiť nielen
obraz krajiny, ale aj naopak – z krajiny urobiť nový obraz.
Môžete ho poskladať napríklad z **kameňov**, alebo z piesku.
Takto sa časť krajiny mení a vzniká niečo úplne nové.

Aj mesto potrebuje krajinu. Presvedčíte sa, že slávny rakúsky umelec
Hundertwasser mal pravdu, keď naznačil, že kamenné domy
a kamenné mestá sú bez prírody bez života.
Zasad'te semienko a uvidíte, že krajina môže vzniknúť aj vašou pomocou –
nechajte svoju stopu v meste!

Čo vidíte nad každou krajinou?
Predsa oblohu a na nej obláčky, **oblaky**, mračná...
Vyzerajú veľmi ľahulinko alebo majestátne, bývajú aj zlovestne ťažké.
Ich farba má tiež veľa odtieňov a z nej môžeme vyčítať,
akú má krajina náladu.
Ale pozrime sa na oblaky zblízka a skúsme vzlietnuť!
Páni Picasso, van Gogh, Sisley, alebo Weiner – Kráľ a Švabinský ich
namaľovali podľa vlastnej fantázie.
Akú oblohu máte najradšej vy?

???

nakreslite
si oblohu

**Našli ste si tú najkrajšiu krajinu
alebo budete hľadať ďalej?
Možno si teraz vytvoríte svoju vlastnú –
maľovanú alebo prosto neviditeľnú...
Nielen slávni umelci, ale každý z nás má v sebe
aspoň jednu peknú krajinu,
v ktorej by sa mu mohli splniť najtajnejšie sny.**

Tak sa o tie krajiny dobre starajme!

Text: Ľuba Pavlovičová

Vydala: BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Bratislava

2004